Telefon št. 74.

Posamna številka 10 h.

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 243. V Ljubljani, v sredo, 22. oktobra 1902. Letnik XXX.

Nekaj luči.

Pred štirinajstimi dnevi je izšla v „Slovenskem narodu“ notica pod naslovom „Nekaj o ljubljanskem ljudskem šolstvu.“ Namignila je prav na rahlo na žalostne razmere, ki vladajo na tukajšnih ljudskih šolah vsled kaj čudnega postopanja merodajnih krogov. Končno se je izrazila želja, da bi se „Učiteljski Tovariš“ tudi že lahko vzdramil iz dolgega spanja in poročal o teh razmerah, pod katerimi trpi sedanje učiteljstvo. — In „Tovariš“ je res poročal tako, da smo se kar čudili, — namreč njegovi predrznosti, oziroma neumnosti. Skušal je vse te neznosne razmere opravičiti in jih še celo odobravati. — Sicer nismo pričakovali kdove kaj od „Tovariša“, ker ga predobro poznamo. Ali, da je prišel že tako daleč, na tako nizko stopinjo, — tega nikakor nismo mislili. Ce se političen list zavzame za šolo in učiteljstvo, pa temu ugovarja učiteljski list in še nekako odobruje v resnici žalostne razmere, to je že skrajna preperfidnost! Sicer vemo mi prav dobro, kakor gospod Dimnik, zakaj se je vsa stvar tako zavila v „Tovarišu“ in so se tako zavzeli za neke merodajne kroge, o katerih naklonjenosti napram učiteljstvu ve „Tovariš“ toliko povedati. Da se pa ne bode mislilo da je res tako, kakor „Tovariš“ poroča, in da ne bode naposled gospod Dimnik sam sebi vrjel, prisiljeni smo tu stvar nekoliko pojasniti, da bode „Tovariš“ videl, da je on „povdarjal marsikaj, kar ne odgovarja istinitosti.“

To so kaj čudni ekonomični oziri, da morata trpeti učiteljstvo in šola v glavnem mestu radi borih 400 gl. Da se vidi, kako se je število učencev „zdatno zmanjšalo“, kakor povdarja „Tovariš“, naj za danes govore nekatere številke. Na I. mestni šoli, kjer je vodja neki Dimnik in kjer se je z letošnjim letom tudi opustila ena paralelka, je bilo lansko leto 512 učencev, letos jih je pa 538. Toliko jih je že zdaj v začetku leta, ko ni prišlo še nič učencev nazaj iz srednjih šol. Tako se je število učencev „zdatno pomanjšalo“. Če hočete, gospoda, postrežemo vam še z drugimi številkami. — Pravite, da niste posebno zavzeti za suplenture, radi vednega menjavanja. Vse pa kaže, da je vam to menjavanje še prav ljubo. Saj nastavljate nove suplentinje na deških šolah, mesto prejšnjih suplentov. Da bi ne bilo dobiti moške moči za ta čas, je neresnično. Kajti vsak bi rajše čakal v službi na učno mesto, kakor brez službe. Ravno tako neresnično je, da sta morala iti dva učitelja zmeščanskim izpitom na dekliško šolo. Prvič nimata oba izpita za meščanske šole, ampak samo eden. Ali se niso mogle dati starejše izkušene učiteljice v višje razrede in v nižje suplentinje, katerih je vedno dosti na razpolago? Sploh pa ima vsaka definitivna učiteljica vsposobljenostni izpit za osemrazredno ljudsko šolo. Torej ta je bosa, da sta morala iti dva učitelja na dekliško šolo. Sicer je pa to edina šola v celi Avstriji, kjer so učitelji pod ženskim vodstvom. Menda so merodajni krogi nalašč tako vkrenili, ker morda hočejo vstvariti iz te šole nekak „unicum“. To se vidi, da je na Kranjskem, posebno pa še v Ljubljani, vse mogoče.

Menda se nikjer ne deluje v zadnjem času toliko za moderno šolo, kakor ravno na Kranjskem. Kar se je desetletja zamudilo, hočejo nadomestiti v par letih. Pritiska se na vse mogoče načine. Različni ukazi kar dežujejo na ubogo učiteljstvo. Krajšajo se počitnice, upeljujejo se dnevniki hospitacije in — plave pole. Učiteljstvo maje z glavo in se uči na stara leta — najnovejših formalnih stopenj. Mesto da bi čulo kaj o zboljšanju svojega gmotnega stanja, sliši vedno o novih paragrafih in ukazih, ki ga če dalje bolj uklepajo, da mu že pojema sapa. Ne vemo, koga bi bolj občudovali, ali tiste merodajne kroge, ki pritiskajo vijak za vijakom, ali učiteljstvo, ki toliko trpi pod terorizmom. Pač se slišijo tožbe in godrnjanje povsod v obilici, ali le tedaj, če ni nikogar nepoklicanega zraven. Kajti vsakemu je draga eksistenca, če že ne njegova, pa družine njegove. Saj je Flachsmannov in štreberjev zlasti v zadnjem času več kakor preveč. In pri teh je vse mogoče, kakor je znano.

Da se ne bode mislilo, da smo mi proti zboljšanju sedanje šole, naj tu povemo, da smo učitelji prvi, ki smo pripravljeni žrtvovati zadnje moči povzdigi šole. Saj vemo predobro, da je odvisna od boljše šole boljša bodočnost naroda in ž njo v prvi vrsti tudi naša bodočnost, in mi ljubimo šolo, saj je ona naše vse, zakaj bi ji ne žrtvovali zadnjih svojih moči? Saj so že itak vse posvečene njej. Da, mi ljubimo šolo, to lahko trdimo, ker to tudi v dejanju kažemo. Dvomimo pa, da bi nekim krogom ležala šola tako pri srcu, kakor nam. Morda. Morda je pa tudi nekaj druzega vzrok njihovi vnetosti . . .

Pri vsem tem bi mi želeli samo nečesa: Naj se postopa nekoliko oprezneje in naj se računa tudi z razmerami, v katerih živimo! Opreznost zahteva že stvar sama, ker je prevelikega pomena. Kajti če je kdo poučeval že dvajset, morda trideset, ali še več let uspešno, je nemogoče od njega zahtevati, da bi kar črez noč postal najmodernejši učitelj, ki se razume na vse najnovejše pedagoge. „Ne storite iz učiteljev hlapcev, da ne bodo vzgojili hlapcev!“ pravi Kremenjak. Ne vzemite učiteljstvu še tistega veselja do šole, ki si ga je morda ohranilo kljub žalostnim razmeram. Kajti če mu to vzamete, potem ste mu vzeli vse . . . Kaj vam pomaga, če gre učitelj tudi z dnevniki oborožen v šolo, če pa nese seboj sovraštvo v srcu do nje? Stori se, kar se mora storiti, a kako se to stori, je drugo vprašanje. Tu potem ne pomagajo nobeni ukazi, nobeno še tako nadzorovanje do boljših uspehov. Tudi prisluškavanje nadzornikovo ne. Da, Lanovčev sluga, zlata, poštena duša, pravi, da vojak ne prisluškuje. Pri nas se pa dobi nadzornik — prav blizu — ki prisluškuje pri vratih, kako učitelj uči v razredu! Gospoda, to ni moško, da ne rečemo drugega izraza; pa bodisi že nadučitelj, ali pa nadzornik, ali pa kdor koli.

Lahko bi se reklo še marsikaj, a kakor vidimo, pri nas je vse mogoče. Tu se lahko postavljajo suplenti kar trumoma na cesto, tu se lahko kličejo učitelji, ne da bi razpisali službo, v mesto. Tu se lahko delajo človeku upi, da postane kdaj definitiven v Ljubljani; a ko izrazi šesto leto to željo, mu pravijo, da naj gre na deželo ali pa čaka še pet let, če hoče biti definitiven, in še potem ni popolnoma gotovo! Tu je tudi lahko kompetent za definitivno mesto enkrat predlagan primo loco, drugič pa še v terno ne pride! — Cudno, okrajni šolski svet vendar najbolje vé, koga potrebuje, a gospodje pri zeleni mizi trdijo drugače, oni bajé vedó bolje. In tako mora odnehati prvi. Pri nas sploh ne more priti odkrit značaj do kaj boljšega. To se more doseči le s klečeplastvom. Žalostno je, a bridko resnično. Vzgledov se ne manjka. Ce pojde tako dalje, bo kmalu prišel čas, ki bode hujši od konkordata, o katerem toliko tožite, in ki je vam vedno na jeziku . . .

»Učit. Tovarišu« je vse to dobro znano in molči, kakor grob o tem in kadi naprej dišeče kadilo, katero pa nam ne diši tako, kakor tistim, katerim je namenjeno. To je sicer dobro in tudi koristno morda tistim ljudem, »ki daleč vidijo«, a učiteljstvu ne. — On molči in nadalje priobčuje notice in podlistke iz »Slov. Naroda«. Včasih pade tudi tu in tam kaka fraza, a drugega ne. Govori se lahko, da ste pripravljeni žrtvovati tudi kako eksistenco; a storiti to, je drugo. Sploh je pa že zadnji čas, da bi se nehali pitati s frazami. Fraza je sicer dobra in tudi nam pomaga, a samo za trenutek, kajti takoj ji je bridka resnica za

LISTEK.

Nasta.

(Pripovedka Zasodimskega. — Posl. —kl.—)

I.

Leto sem prebil na deželi pri teti. Enkrat zvečer prišel sem nekoliko poprej domov nego navadno. Ko stopim v sobo, zagledam v sobi pri teti sedečega neznanega mi starega kmeta. Pila sta po ruski šegi čaj. Starec je bil snažno opravljen in opasan; na nogah je imel z mastjo namazane škornje, a čapka (kučma) mu je ležala na kolenih. Goste, osivele lase je imel po vaški navadi pristrižene in ‚na prečko‘ razčesane. K teti so pogostoma hodili kmetje iz okolice, ta po kakšno knjižico, drugi po zdravilo, tretji po kaj drugega, radi česar se nisem dosti brigal za njenega gosta. Čudno se mi je zdelo samo to, da ta kmet ni imel brk niti brade in da ga doslej še nisem videl.

Starec je sedel in polagal eno nogo na drugo; ko sem vstopil, je segel z roko k nosu, kakor bi si hotel popraviti brke. Pozdravil sem ga ter takisto sedel k samovaru. Starec je obrnil k meni svojo raskavo, žolto bolehavo lice ter me dobrodušno gledal s svojimi sivimi očmi.

»Ali je ta on, tvoj otrok iz Pitera (Petrograda)?« vprašal je potihoma teto, pokimavši na me z glavo.

»Hej, on je to!« odvrne teta.

»Evo, to je zares lepo . . .« reče starček, »da te pride na deželo obiskat . . . zares lepo!«

»A ti še ne poznaš Nastazije Prohorovne?« vpraša me teta.

»Kakšne — odvrnem — Nastazije Prohorovne?«

»Nú, te, ki sedaj sedi pred taboj?« odvrne mi teta ter mi pokaže starca.

Priznati moram resnico, da sem na te besede zares osupnil.

»Ti jo gotovo smatraš za možakarja, kaj ne? — Mnogi si to mislijo, ki jo prvokrat vidijo?«

„Ne, jaz nisem možakar, moj dragi golobček . . . Ne, jaz sem zgolj . . . stara devica . . .“ odvrne mi Nastazija; „samo da že dolgo, dolgo nosim moško obleko.“

Seznanil sem se z Nastazijo, pogostoma se videl ž njo ter deloma od nje same, deloma pa iz tujih ust izvedel vso njeno preteklost. Čudna starka, ki je hodila v moški obleki. Povem vam njeno življenje, kakor sem ga čul sam ter ničesar ne dodajem, ničesar ne prikrajšam.

II.

Nasta je bila rojena v Pogorelovem. Po materini smrti je ostala sama z očetom in dvema sestrama in z malim bratcem, ki je bil takrat star še le pol leta. Nasta je bila najstarejša izmed otrok; takrat je imela 12 let. Postala je torej gospodinja; pospravljala je po sobi, čuvala otroke, kuhala, pekla kruh, molzla kravo; oče je samo zamesil kvas in nasekal drv, ker tega ona še ni mogla. Časih pa je zopet ona pomagala očetu, zlasti pri delu na polju, bodisi z grabljami ali s srpom, po zimi je hodila ž njim po drva. Tudi šivati se je naučila, in revščina je bila njena učiteljica. Sivala je za očeta in za otroke.

»Kakšne šive sem delala iz početka — o moj Bog!« je govorila pri spominu na svoje detinstvo. »Večkrat sem se zbodla v prst do krvi, toda kaj mi je bilo početi? . . . Takrat sem imela tako drobne prstiče, da mi je bil vsak naprstek prevelik . . . Zvečer po zimi sem položila otroke spat, oče je legel za peč, ker se je bil zelo vtrudil čez dan, jaz pa sem prižgala trsko, prisedla bliže k peči, da mi je bilo toplejše, ter šivala . . .«

Večkrat je presedela mimo polnoči in požgala vse trske; zunaj je žvižgal veter, za vasjo so tulili volkovi in lajali psi. Pogostoma je tudi njo vleklo na posteljo: dremaje je kimala z glavo, toda spomnila se je otrok — in spanje ji je zbežalo. Po dnevu ni utegnila šivati; treba je bilo dirjati semtertje po gospodarstvu, pri otrocih pa je treba, da bi človek imel četvero rok. Po noči je bila mirna, nihče je ni oviral. Tako je sedela in šivala, kajti revni otroci niso mogli hoditi goli.

V teh letih, ko se gosposki otroci zabavajo z igračami in jih stariši nadzorujejo, v teh letih je bila Nasta že prava gospodinja; imela je breme skrbi na svoji glavi in le redko je vtegnila se nekoliko pozabavati s svojimi tovarišicami.

Pogostoma so jo vabile: Nasta, Nasta, pojdi k nam — gremo se igrat!

A Nasta ni imela časa. Mlajši sestri sta se prepirali radi nekake šibice, torej ju je trebalo pomiriti; na to je spet najmlajši bratec kričal na vso moč, ker je bil lačen. Sedaj je bilo treba pomivati, pa zopet kuhati, da bi očetu ne bilo treba čakati, kadar pride z dela. Tako je bila Nasta ves dan vprežena v delo, pogostoma celo po noči. Samo v nedeljo ali v praznik je šla z otroci na ulico, brata posadila pred vežo, stekla, se zabavala in zapela katero z ostalimi deklicami . . . Tako je minila Nasti mladost pri delu.

(Dalje prih.)

petami. In če hočete biti odkriti, morate priznati, da se je pri nas premlelo mnogo, mnogo fraz. Vedno se govori o zavesti, o ponosu, o naprednosti, žrtvovanju, o visokem poklicu, o pijonirjih itd. Vedno se prirejajo zborovanja, — a povsod samo fraza in ničesar drugega! Saj vidite, da so razmere vedno hujše kljub temu za nas. Zakaj bi se ne pričelo enkrat z resnim delom? Kaj vam pomaga, če hodite na zborovanja in izlete — če tudi v Benetke — ko pa pridete domov, je še večja mizerija, kakor preje! —

In naš „dični« stanovski list »Učit. Tovariš« molči o vseh žalostnih razmerah in gre nadalje svojo pot, na katero je krenil pred nekaj leti. Zato pa ni čuda, če zgublja naročnike še celo med učitelji. Poglejte druge učiteljske liste po drugih deželah, kako ti energično nastopajo in se boré za pravice učiteljev! In po tistih deželah se učit. listi upoštevajo in učiteljstvo ima ondi ugled. Kako je pa pri nas? Roko na srce in odgovorite! Kdo se briga pri nas za »Učit. Tovariša“ razen kolegi — starejši — po deželi? Pa še teh se število vedno bolj krči, česar je list sam kriv, vsled svojega čudnega postopanja. — O našem — pravem ugledu se še govoriti ne more, zlasti na Kranjskem. —

Še nekaj! Marsikomu se bode morda čudno zdelo, zakaj ravno „Slovenec“ piše o tem Da, pri nas so čudne razmere. Edini takozvani neodvisni liberalni list „Slov Narod“, kateri vé toliko povedati o svobodi in ljubezni do učiteljstva, je odklonil, da bi priobčil o teh žalostnih razmerah. To je tista toliko hvalisana liberalnost. Vsakdo bi mislil, da bi bila to njegova sveta dolžnost, zavzeti se za svoje pristaše. Saj mora on dobro vedeti, da ne bodo rešili liberalne stranke sami advokati in trgovci. Pa njemu je morda ljubo, da vladajo take razmere, če bi mu ne bilo še ljubše, da bi vladale še hujše.

Tako daleč smo prišli, tovariši. Kdor ima svoje možgane, lahko misli tudi o tem.

Napreden učitelj.

Državni zbor.

Dunaj, 21. okt.

Rusinsko vseučilišče.

Danes je bil na vrsti nujni predlog poslanca Romanczuka in tovarišev, naj vlada v Lvovu ustanovi rusinsko vseučilišče. Rusini zahtevajo, naj se v zakonu načeloma dovoli ustanovitev samostojnega vseučilišča, dokler pa se to ne zgodi, naj se na poljskem vseučilišču v Lvovu napravijo rusinske vsporedne učne stolice za vse predmete.

Ta predlog je bil poslanec Romanczuk vložil že 19. nov. 1901, a ga zopet umaknil v nadi, da morda v gališkem dežel. zboru pridobi poljsko večino za dotičen predlog. Resolucija je sicer obveljala, toda resolucija je le kos potrpežljivega papirja.

Tudi danes Rusini niso bili srečnejši. Romanczuk in Barwinski sta sicer stvarno in temeljito dokazovala potrebo rusinskega vseučilišča, toda niti vlade niti Poljakov nista prepričala. Naučni minister dr. vitez Hartel je sicer po svoji navadi izražal veselje, da tudi rusinski narod goji lepe ideale, hvalil je marljivost rusinskih profesorjev in dijakov, toda takoj je navajal razne pomisleke, ovire in težave, češ, da Rusini nimajo še dovolj potrebnih učnih močij in da je za ustanovitev vseučilišča treba nekaj milijonov. To so navadni izgovori, katere smo čuli tudi glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Sicer pa Rusini ne zahtevajo, da bi se vseučilišče moralo čez noč ustanoviti, ampak da se jim načeloma prizna opravičenost zahteve ter pomnože rusinske stolice v Lvovu.

V Lvovu je bilo leta 1784 ustanovljeno nemško vseučilišče in tri leta pozneje rusinski licej za modroslovske in bogoslovske predmete. Leta 1805 je nemško vseučilišče prenehalo ter bilo zopet otvorjeno l. 1817. V letih 1848—1858 so za bogoslovje vpeljali rusinske učne stolice in l. 1862 tudi dve juridični stolici. Šele z najvišjim odlokom z dne 4. julija je bilo določeno, da mora vsaka stolica biti nameščena s poljskim ali rusinskim profesorjem. Ko pa je bila l. 1879 poljščina določena kot uradni ezik, je lvovsko vseučilišče dobilo popolj noma poljski značaj. Sedaj imajo Rusini na pravoslovni fakulteti dve in na modroslovni tri učne stolice in pa seveda vse bogoslovne, v kolikor se ne predava v latinskem jeziku.

Meseca decembra je okoli 600 rusinskih dijakov zapustilo lvovsko vseučilišče. Tudi ob zadnji inauguraciji lvovskega rektorja je bilo živahno gibanje mej dijaki. In to je dalo rusinskim poslancem povod, da so vložili nujni predlog, ki pa je bil odklonjen. Za predlog so glasovali le češki in jugoslovanski poslanci ter dvojica soc. demokratov. Proti predlogu je govoril poljski poslanec Starzynski, za predlog Černy.

Razmere v Šleziji.

Tretji nujni predlog so vložili V. Hruby in tovariši. Predlog se glasi: »Vlada se pozivlja, da takoj poizveduje, kateri uradniki so v Šleziji zmožni češkega in poljskega jezika in kateri ne. Na podlagi teh poizvedeb naj vlada vse potrebno ukrene, da dobi češko in poljsko prebivalstvo jezikov. usposobljenih uradnikov. — Ta predlog je Hruby, ki je 25 let služboval v Šleziji in torej dobro pozna tamošnje razmere, danes obširno utemeljeval z raznimi konkretnimi slučaji. Opozarjal je min. predsednika, ki je ves čas poslušal njegov govor, da z veseljem pozdravlja zadnja odloka na višja sodišča in drž. pravdništva, ki pa bodeta bržčas ostala pozabljena v registraturah. Tešinski župan in posl. dr. Demmel je večkrat govorniku segal v besedo. Hruby mu seveda primerno odgovarja, rekoč: Glejte, ta le gospod župan me je ob slovesu iz Tešina proslavljal kot vzglednega in nepristranskega uradnika, a danes me bode napadal kot češkega agitatorja. (Živahna pohvala.) In to se je tudi zgodilo, češ, da Čehi in Poljaki v Sleziji sami želé nemške šole in urade. — Tako so svoj čas trdili in še danes ponavljali mej nami nemškutarji in nemški nasprotniki.

Konečno je govoril še poljski poslanec iz Slezije, dr. Michejda, ki je ognjevito odgovarjal tešinskemu županu ter ostro bičal nemško birokracijo v Sleziji. Oglasil se je tudi minist. predsednik dr. pl. Körber, ki je seveda zagovarjal urade. Rekel je mej drugim: Do 12. oktobra 1882, ko je baron Pražak kot pravosodni minister izdal znano naredbo, so bila sodišča v Sleziji v istini popolnoma nemška. Od l. 1882 do 1888 pa so morala sodišča vsprejemati tudi nenemške vloge, katere pa so reševala v nemškem jeziku. V novejšem času posamezna sodišča in politični uradi tudi v češkem in poljskem jeziku rešujejo vloge. Dr. pl. Körber zatrjuje konečno, da hoče tudi v Sleziji v tem oziru zboljšati razmere. Ta govor je bil nekako dopolnilo zadnje izjave o češko-nemški spravi. Češki poslanci pa tudi s tem odgovorem niso bili zadovoljni, ker so živahno ugovarjali. Jutri se razprava o tem predlogu nadaljuje in konča, a že danes je gotovo, da bode nujnost odklonjena.

Zakon proti pijančevanju.

Danes je vlada zopet predložila načrt zakona proti pijančevanju. Novi načrt določa v bistvu, da se sme sploh žganje prodajati le v takih prostorih, koder ni drugih obrtov, n. pr. prodajalnic, kjer si prebivalstvo kupuje potrebni živež. Na 500 prebivalcev se sme dovoliti le en a koncesija. Ako je gost ostal dolžan za žganje, tega dolga krčmar ali prodajalec ne more iztožiti, ako je gost že preje kedaj na kredo praznil »frakljе«. Kdor v pijanosti stori kaznjivo dejanje, more se kaznovati z zaporom do šestih mesecev ali z globo od 10 do 1000 kron. Kogar zasačijo, da je bil tekom poluleta na javnem kraju že večkrat pijan, more se kaznovati z zaporom do štirih tednov ali z globo od 10 do 500 kron. Kdor v gostilni ali prodajalnici proda žganja človeku, ki je že pijan, more pričakovati kazni do treh mesecev zapora ali do 1000 kron globe. Ista kazen velja tudi za one, ki nedoraslim prodajejo žgane pijače. Žganjarji, veselite se novega zakona!

Wallburgova afera.

Poslanec Iro in tovariši so danes v interpelaciji vprašali pravosodnega ministra, ali mu je znano, da je predsednik senatnega sodišča v obravnavi proti Staudingerju prečital pismo pokojnega nadvojvode Ernesta, v katerem je bil menda žaljen posl. Iro, in, če mu je znano, kaj hoče ukreniti.

Nova nemška stranka na Štajerskem?

Neki graški list je te dni naznanil strmečemu svetu, da se v kratkem snidejo nemški zaupniki iz mestnih in kmečkih okrajev Štajerske, da se dogovoré o ustanovitvi enotne nemške stranke za celo deželo, izvzemši seve nemške »klerikalce«. Jedro nove stranke bi tvorila sedanja nemška ljudska stranka, okolu nje bi se pa liki plašč zbirali nemški liberalci. In s tem načrtom je zadovoljna liberalna »Tagespošta«! To je pač dokaz, da se je nemška ljudska stranka že dosedaj rekrutirala iz samih liberalcev ter da mej obema strankama ni bilo nikakega načelnega razločka. Seveda bi z ustanovitvijo nove stranke pridobila le liberalna klika, ker bi kot taka zopet lahko javno nastopila s svojim programom. Če se pridružijo tej zvezi tudi soc. demokratje, doslej še ni znano. Sploh je pa še zelo dvomljivo, da bi se uresničil ta načrt, ker je že prevečkrat zagledal beli dan, a bil vselej mrtvorojeno dete.

Zanimiva izjava v zadevi dunaj. volilnih imenikov.

Te dni smo že javili, da sta bila dunajski župan dr. Lueger in vodja židovsko-liberalne stranke dr. Vogler povabljena na razgovor k cesarskemu namestniku grofu Kielmanseggu, da se pojasni zadeva glede volivnih imenikov. Dunajski župan je pri tej priliki toliko odnehal, da bo magistrat vkljub temu, da ni vezan po zakonu, izročil vsakemu strankinemu vodstvu po en izvod volivnega imenika. Zanimiva pa je tem povodom izjava namestnikova, ki je rekel mej drugim: Pomanjkljivosti pri tolikem številu volivcev gotovo niso izključene, a konstatirati treba, da so mnoge pritožbe od nasprotne strani popolno neopravičene. Pred vsem pa je neosnovana trditev, češ, da bi bil magistrat pristranski postopal pri sostavi imenika. Dokaz za neosnovanost trditev je dejstvo, da je izpuščenih v imeniku veliko število magistratnih in poštnih uslužbencev, ki brezdvomno pripadajo krščanski socialni stranki. — Ta izjava ces. namestnika je torej pač najboljši dokaz, kakih laži se poslužujejo židovski liberalci v dosego svojega namena in kako prav je imela zbornična večina, da ni šla na lim žid. liberalcem.

Obstrukcija v nemškem državnem zboru.

Nemški državni zbor se peča te dni z drugim branjem carinskega tarifa, a stvar nikakor noče napredovati. Izjalovili so se že vsi poskusi vlade in načrtu prijaznih strank, in na prvi hip se vidi, da se mlati le prazna slama brez kake nade na konečni vspeh. Na eni strani zahtevajo agrarne stranke številnih izprememb v korist poljedelstvu, na drugi pa posebno socialni demokratje branijo interese trgovskega in obrtnega stanu ter so v to svrho že pričeli obstrukcijo z glasovanji po imenih. Seveda pri tej priliki delajo le uslugo kapitalistiški kliki. A dosegli bodo vendarle, kar nameravajo, namreč predčasni razpust državnega zbora. S tem bo seve pokopana tudi vladna predloga. Zbornica kmalu ne bo več sklepčna, ker se bodo poslanci kmalu naveličali, delati štafažo socialnim demokratom. Ker bo pa treba vselej sklepčnosti zbornice, bo morala vlada zasedanje vsaj odgoditi če ne zaključiti ali pa razpustiti državni zbor.

Jaurés-ov program.

Novopečeni podpredsednik francoske poslanske zbornice, socialistiški vodja Jaurés je imel v Rouenu shod, na katerem je razvijal svoj program ter predaval o akciji socialistiških poslancev v parlamentu. Socialistiško moč kaže, pravi govornik, splošna stavka francoskih rudarjev, o kateri se je pred 20 leti sodilo, da je nemogoča. Nadalje je njih zasluga zmaga republikancev pri zadnjih volitvah in izvedba kongregacijskega zakona. Stranka se že organizira proti kapitalistiškim trustom. Glede pouka izjavlja Jaurés, da socialisti ne marajo zatreti nobene (!) vere, toda republika naj da otrokom pouk, ki se strinja s pametjo in svobodo (!) ter oprosti družbo kongregacijskih šol. Nato sledi skrajšanje vojaške službe, odprava vojnih sodišč (aha!) demokratiziranje armade, znižanje delavne dobe; odpravi naj se vojska. „To delo hočemo završiti, končuje Jaurés; ne maramo ustanoviti ne francoske ne evropske republike, marveč vseobsežno skupnost.“

Iz brzojavk.

Kulturni boj v Franciji. Francoska zbornica je z 285 glasovi proti 179 odklonila nujnost predloga gledé ločitve cerkve od države in odpovedi konkordata, sprejela pa nujni predlog Ravaillantov, naj se izvoli komisija 30 članov, ki naj prouči vse tozadevne predloge. — Afera poslanca Lupu. Ustavni odsek je v zadevi poslanca Lupu soglasno sklenil, da se mora razveljaviti odlok lvovskega nadsodišča, s katerim je suspendiralo poslanca Lupu. — Vsi zagrebški opozicionalni listi pred sodiščem. Radi zanemarjenja dolžne paznosti se bodo morali zagovarjati vsi uredniki zagrebških opozicionalnih listov. Razprava proti njim se vrši 27. oktobra. — Nemiri v Kini. V pokrajini Hunan so umorili bokserji v zadnjih dneh dva angleška misijonarja. Angleška vlada je odposlala v Hankau štiri vojne ladije. — Ministerska kriza v Kanadi. Minister za javna dela Tarte je podal ostavko, ker ni dobil v kabinetu večine za nove više carinske postavke.

Predavanje proti alkoholizmu.

Od D. M. v Polju, 20. okt.

V nedeljo 19. t. m. imeli smo v »Društvenem domu« v Slapah javno predavanje. Slovenska krščansko-socialna zveza, ki je obljubila v zimskih mesecih vsako tretjo nedeljo oskrbeti predavanje, nam je poslala kot prvega predavatelja stolnega vikarja gospoda Janeza Kalana. Predavanje je bilo o vprašanju, ki je sedaj po pravici na dnevnem redu, o alkoholizmu. V točnem in jedernatem, ne pretiranem govoru je slikal gospod predavatelj škodljivost obilo vžitega alkohola, in sicer v gospodarskem, zdravstvenem in nravsko verskem oziru. Če hočemo, da bo pri nas lepo se razvijajoča gospodarska organizacija res dosegla trajnih vspehov, treba pred vsem zamašiti rano, iz katere krvavi naše ljudstvo, in to je ravno pijančevanje.

Nešteto bolezni prihaja od alkohola, zlasti vpliva alkohol na želodec, jetra, obisti in na srce in možgane. Na slikah je pokazal gospod predavatelj razloček človeških organov pri treznem človeku in pri alkoholiku. — Alkohol vežjidel nekako podivja človeka; vzame mu vero in čednost. Kjer se pije mnogo, ondi imajo liberalci in socialni demokratje lahko delo.

V drugem delu je slikal g. govornik protialkoholno gibanje po svetu, opozarjal v tem oziru na Ameriko, Angleško, Skandinavijo in povedal, da imata Evropa in Amerika skupno že do 16 milijonov abstinentov, omenjal, da je celo glasoviti dunajski dr. Adler popoln abstinent.

V tretjem delu je pojasnil dolžnost države, da krepko podpira protialkoholno gibanje, ter naštel nekatera sredstva, s katerimi bi se pijančevanje saj deloma omejilo. Pred vsem pa je potrebno, da ljudstvo samo spozna škodljivost pijančevanja ter prisili državo, da postavnim potom omeji to zlo naše dobe.

Predavanje je bilo primeroma dobro obiskano, bilo je nad sto poslušalcev, večino so imeli možje in fantje. Trenoten vspeh je gospod predavatelj izvestno dosegel. Odobravanje in plosk ob koncu govora je bilo priča za to. Želeti je, da bi to po vsebini in obliki izborno predavanje rodilo tudi saj nekoliko trajnega sadu! Slovenski krščansko-socialni zvezi pa izrekamo zahvalo, da nam je preskrbela to času primerno predavanje.

Bolj kakor sicer pa smo o tej priliki čutili potrebo kakega večjega prostora in na vsak način bo treba delati na to, da si preskrbi naša organizacija večji prostor za shode in zborovanja. Naj bi saj delno zdrževanje alkoholičnih pijač omogočilo izpeljati ta načrt! Somišljeniki! Saj nekaj procentov za alkohol namenjenih novcev naj pripade novemu delavskemu domu! Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača, ali pa vsaj priprosti delavski dom!

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljanski grad.

V včerajšnji izredni seji obč. sveta je stavil občinski svetnik g. ravnatelj Senekovič nujni predlog, naj se z ozirom na

to, da po časopisju krožijo vesti, da namerava vlada grad prodati na dražbi, občina obrne do c. kr. finančnega ministerstva, da blagovoli isto z ozirom na zgodovinsko važnost gradu in z ozirom na pomen gradu na promet s tujci grad ljubljanski mestni občini prepustiti brezplačno, ako pa tega ne, pa proti kupnini 15.000 kron, ako pa tudi tega ne bo vlada odobrila, pa naj vsaj naznani kupnino, katero zahteva od občine. Doslej je vlada omenjeni znesek vedno od bila, češ, da je premajhen. Stvar bode s prodajo gradu sedaj vladi skoro gotovo resna, ker so vsi kaznjenci že v novem justičnem poslopju.

Govornik je povdarjal, da je bila občina mnogo oškodovana s premeščenjem kaznilnice v Maribor. Opozarjal je na Gradec, kateremu je vlada obširni plateau na graškem gradu prepustila v last za 6000 gld., omenjal je sklepa zgornjeavstrijskega dež. zbora, po katerem se poziva vlada, da pospešuje promet s tujci zlasti v planinskih deželah.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Tu moramo še omeniti, da je g. predlagatelj omenjal tudi »Gorenjčeve« brošure o ljubljanskem gradu, v kateri pravi pisatelj, da bi občina, ako treba, morala za grad žrtvovati toliko, da bi se ne smela radi tega ustrašiti tudi ne pred občinskimi dokladami. G. ravnatelj je dejal, da bi kak hudomušen človek pač lahko dejal, da je bila v sedanjem času ta brošura spisana iz — finančnega ministerstva. K temu pristavljamo mi, da se je s tem zopet pokazala liberalna neumnost. »Gorenjčeva« brošura utegne oškodovati ljubljansko občino za mnogo tisoč kron. Ta brošura ni druzega naredila, nego da bo skoro gotovo povišala zahteve finančnega ministerstva. Nevednost nekaterih liberalcev je prostor za novo tržnico podražila z nekaterimi nepremišljenimi koraki za več tisoč kron in sedaj se je zopet z »Gorenjčevo« brošuro zgodil slučaj, ki priča, da je liberalcem več za vrišč, kakor pa za pravo korist davkoplačevalcev.

Nova kanala

se zgradita v Dalmatinovih in Predilnih ulicah. Stroški bodo znašali 5650 K 60 vin.

Električna železnica.

Vodstvo te železnice je zopet prosilo občinski svet, da dovoli promet električne železnice na progi od Sv. Jakoba cerkve do Dolenjskega kolodvora omejiti na četrturni promet. Občinski svet je bil mnenja, da je proga pač prekratka, da bi bilo občinstvo zadovoljno čakati ondi na vozove četrt ure, tem manj, ker ni ondi nobene čakalnice, in je prošnjo odbil. Sedaj naj obč. svet še zahteva, da se čakalnice napravijo, ker je to nujna potreba. Obč. svet je vodstvu električne železnice priporočal, naj opusti četrti pas tako, da bi bil prvi pas južni kolodvor-pošta, drugi pas pošta Samasova vila in tretji pas Samasova vila dolenjski kolodvor.

O mestni elektriki

sta se odobrila računski sklep in bilanca za l. 1901. Mestna elektrarna ima radi visokega obdačenja dobička samo 2904 kron. Proti previsokemu obdačenju se uloži rekurz. L. 1901 je imela električna razsvetljava v Ljubljani 12 294 žarnic, 103 obločnic in 50 motorjev z 80 konjskimi silami.

Razne stvari.

„Kranjsko stavbinsko družbo“ je obč. svet odvezal od jamstva za kanal v Gradišču. Prošnja „Dramatičnega društva“ za oddajo električnega toka po 5 vinarjev hektovat se je odklonila. Priziv Brgleza proti odloku glede odstranitve njegove kolarnice v Kladeznih ulicah štv. 5 se je odklonil.

Oddaja hrane v privatnih stanovanjih

Obč. svetnik g. Lenče se je koncem seje oglasil k besedi in povdarjal, da se je oglasila pri njem deputacija gostilniške zadruge, ki se je pritožila, da imajo mnoge privatne stranke ljudi na hrani, ki niso pri njih niti na stanovanju niti v kaki rodbinski zvezi, ter da oddajajo proti plačilu jedi in tudi pijače vsake vrste. G. Lenče je ostro prijemal dež. vlado, ki oprosti v tej zadevi stranke, katere je magistrat kaznoval, ter je vprašal župana, kaj misli v tej zadevi storiti.

G. župan je dejal, da je tudi pri njem bila deputacija gostilničarske zadruge. Naj se mu naznanijo imena dotičnih strank, ki nimajo obrtnega dovoljenja za prodajo jedil in pijač in magistrat bo potem proti dotičnim strankam postopal.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Državnega poslanca dr. Šusteršiča so včeraj zvečer ob ½6. uri prepeljali v Ljubljano. V Krškem mu je gospod dr. Kaisersberger obdal nogo z mavčevo obvezo, nakar so gospoda doktorja prepeljali v Ljubljano. Spremljala ga je blagorodna gospa soproga. V Ljubljani sta ga preiskala gg. dr. Schuster in dr. Schleimer, ki sta se izjavila, da utegne biti počena kost in da bo zdravljenje trajalo več tednov. Zdravnika sta ukrenila vse potrebno, da bi zdravljenje hitreje napredovalo. Gospod dr. Šusteršič dobiva od raznih strani dežele izjave sočutja ob nezgodi in izraze radosti, da se je preprečila večja nesreča. Mej prvimi je bil prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič, ki je dr. Šusteršiču brzojavil v Krško. Imenom parlamentarnega kluba sta poslala dr. Susteršiču brzojavko državna poslanca Barwinski in dr. Ploj, poslanec Jaklič mu je izrazil sočutje imenom svojega volivn. okraja, dalje gospod dekan Novak imenom radovljiškega okraja, državni poslanec Pogačnik itd. V našem uredništvu povprašujejo somišljeniki neprestano o položaju gospoda dr. Susteršiča. Povsod se opaža, kako veliko ljubezni in spoštovanja uživa voditelj naše stranke. Bog ga ohrani na čelu katoliško-narodne stranke še dolgo vrsto let!

Županstvo v Krškem nam piše: Dr. Ivan Šusteršič odpeljal se je dné 21. t. m. iz krške bolnice. Izročil je pri tej priliki krškemu županstvu 50 K za uboge, za kar se mu izreka prisrčna zahvala.

»Ponesrečeni klerikalni shod v Kostanjevici«. Tako vpije »Narod« in liberalci se postavljajo na glavo, da so v kraju, kjer imajo večino, mogli sploh priti do — razgrajanja. To pač kaže, da se zavedajo, kako strahovito peša tudi kostanjeviški liberalizem. »Kar je bila Moskva za Napoleona, to bodi Kostanjevica za Šusteršiča«, pravi v svoji neumnosti »Narod«. »Klerikalcem je kostanjeviška blamaža kar sapo zaprla« itd., to so liberalni klici v »Narodu«, s katerimi si »naprednjaki« hlade jezo, da smo udrli v Kostanjevico in da so se končno morale liberalne čete umakniti, ne da bi kdo pred njimi bežal, pač pa da so nekateri kričači morali v zapor, nekateri pa bodo še romali v ta za liberalce jako pripravni prostor. Liberalna neumnost je zmožna pisati, da smo naznanjeni tabor za Dolenjsko priredili v Kostanjevici, da so nam ga pa liberalci razgnali. Nihče izmed nas še mislil ni, ta shod smatrati za tabor za Dolenjsko; prirejen je bil zato, da razkrinkamo postopanje kostanjeviških liberalcev tik pred njihovim nosom. Tabori bodo že še prišli in liberalci naj bodo prepričani, da jih bomo kot take naznanili. V Kostanjevico smo šli v zavesti, da gremo v najzagrizenejši liberalni kraj in pripravljeni na najskrajnejši odpor, ker smo mi in liberalci dobro vedeli, za kaj se bo šlo na shodu. To pa nas ni strašilo, kajti liberalna podivjanost in liberalen strah pred resnico nam je še vedno koristil. Vedeli smo, da je ta shod posebno neljub kostanjeviškemu liberalnemu županu Johannu Globočniku, ki je vedel, da bi naredil imeniten fiasko, ako bi ga klicali na odgovor in mu dali besedo, naj se zagovarja, kako je postopal glede grajščine, in kedaj je bila tista seja občinskega odbora, ki se je izrekla, naj se grajščina proda Hribarjevemu konsorciju. Ta župan je vedel, da bi mu ljudje potem nič več ne verjeli, še manj pa — zaupali. Zato je morala nastopiti pijana liberalna banda! Globočnik je moral globoko poseči vmes, da je vse zmeril. Tu se je stranka »konjskih fig« pokazala s »kravjimi zvonci«, a pokazala je tudi, da njeni ljudje nimajo poguma, da bi si upali prenesti resnico in se zagovarjati. Naši in vsi treznejši možje, katerih je bilo več kot desetkrat toliko, se s pijano tolpo niso hoteli pretepati, ker pretep bi bil tu le voda na liberalen mlin. Ko so liberalci videli, da se bo shod vender vršil na župnikovem hodniku in da se je izjalovil njihov namen, so zadnjikrat ponovili svoj obupni poizkus, da preprečijo shod, pričeli so na vrata sekati s sekiro. Najbolj je tiščal v vrata obč. tajnik Gerlovič. Zaostati ni smel pri naskoku, — g. državni pravdnik, „Narod“ pove tudi še neki drug namen tega naskoka prav jasno — vedno „hrabri“ Kržišnik, ki je udaril enega izmed naših po glavi. Po odhodu naših v župnišče so spoznali liberalci bridko resnico, kako malo jih je. Gledalci so se jim smejali, ko so odkurili s kravjimi in konjskimi zvonci. Upamo, da bo ta nastop marsikaterega izpametoval in da se bo obrnil proč od tolike podivjanosti. Na shodu pa se je ljudem povedalo, kako liberalci skrbe zase, ne pa za ljudstvo, kar se je zopet pokazalo pri kostanjeviški grajščini. Tu se je izvedelo, zakaj so liberalci pihali in tulili. Povdarjalo se je na shodu, da tisti liberalci, ki so agitirali pri volitvah s tem, da naj ljudje nikar ne poslušajo duhovnikov, ker ti hočejo kostanjeviško grajščino prodati menihom, ampak naj poslušajo liberalce, ki hočejo nakloniti grajščino kmetom, tisti liberalci so priporočali poljedelskemu ministru, ne kostanjeviških kmetov, katerim manjka gojzda, stelje in travnikov, ampak tujega človeka. Kostanjeviški in krški občinski odbor, tedaj liberalna oba, priporočila sta ministru poljedelstva ljubljanskega župana Hribarja, ki v zvezi z Jurco iz Postojne in Jelovšekom z Vrhnike, hoče kupiti grajščino. Liberalci so zopet pokazali, da obljub ne drže, ampak da so besedo snedli, da jim ni nič za kmeta, akoprav strada. Da se le njim dobro godi, potem naj se ves svet podere! Poznajo kmeta samo ob času volitev. Tega so se bali liberalci, da ne bi bili izvedeli ljudje. Zato ves srd Globočnikov na naš shod. In njegovi napojeni trabanti so mu morali sekundirati, kljub temu, da polovica Kostanjčanov mora takoj iti s trebuhom za kruhom, ko bi se jim grajščina v najem ne dala. Ko bi Hribar grajščino kupil, posekal bi les, svet parceliral in prodajal za drag denar kmetom prazen svet, namesto da bi dobili za isti denar še les zraven. Zgodilo bi se tako, kakor marsikateremu kmetu, ki je kupil kos zemlje od prekupca grajščine, a ta kos zemlje mu je potem požrl celo kmetijo. Poguba za celo kostanjeviško občino, za cel krški okraj bi bila, ako bi se grajščina prodala na tak način. Kmetom naj se proda grajščina in nikomur drugemu, da jim ne bo treba hoditi v Ameriko! Tega pa ljudstvu ne privoščijo liberalci, ampak je gonijo v dalnji svet. Ropotanje liberalcev na kostanjeviškem shodu ni bilo za načela, ampak za žep! Za to se je opravičeno ob burnem pritrjevanju povdarjalo, da ako bi kdo nič vere ne imel, ampak samo zdravo pamet in nekoliko srca, okleniti se mora vsak katoliško-narodne stranke. Kako morejo biti v Kostanjevici še ljudje, ki so v svoji slepi strasti sami svoji sovražniki, ki bi lahko dobili grajščino v posest, a hočejo, da jo kupijo tujci? Ko je državni posl. Pfeifer vprašal zborovalce, mej katerimi je bilo tudi mnogo takih, ki so doslej proti nam volili, so se vsi soglasno izrekli, naj se grajščina proda kmetom, ne pa špekulantom. Tozadevna resolucija je bila z velikim navdušenjem sprejeta. Možje so bili veseli, da so kljub surovostim liberalnih pretepačev izvedeli resnico. Vse druge pojme so dobili nekateri o »ljubezni« liberalcev do kmetov, kot so jih prej imeli. Veseli so bili, da so bili opozorjeni na nevarnost, katero so jim pripravljali tisti, ki so se jim hlinili za prijatelje. Liberalna kompanija je bila med tem v gostilni, kjer je na komando pila in so bili tako pijani, da se nekateri niso zavedali. Sedaj se vsi trezni ljudje sramujejo razgrajačev. „Narod“ pravi, da je njegovo uredništvo poslalo v kostanjeviški okraj 30 „Slovencev“, »da bodo ljudje videli kako farji lažejo«. Ako je „Narod“ to res storil, tedaj je očividno preveč zaupal svojemu pijanemu poročevalcu in vspeh bo ta, da bodo ljudje videli, kaki lažnjivi in koristolovni so liberalci. Naj bo „Narodovo“ uredništvo toliko prijazno in pošlje naj še več številk današnjega »Slovenca« v kostanjeviški okraj. Vspeh bo potem ta, da bodo ljudje napodili liberalce kakor štirinožce, ki so v kuhinji klobaso pouzmali.

Volitve na Štajarskem. »Narod« ruje proti kandidatu g. Zičkarju in njegovi pristaši delajo na to, da bi bilo kolikor mogoče veliko izvoljenih »naprednih« volivnih mož (!), ki bi g. Zičkarju ne dali glasov. Tako naravnost delajo liberalci, a mnogi gospodje na Stajarskem so še vedno slepi pred liberalno nevarnostjo. Celjska »Domovina« niti z besedo ne obsoja liberalnega rovanja proti Zičkarju. V tem listu čitamo danes brzojavko: »Ljutomersko politično društvo vztraja pri kandidaturi dr. Rosine. Ljutomerski kakor gornjeradgonski volilci zahtevajo, da dr. Rosina zopet sprejme kandidaturo, — ker hočejo le njega voliti«. — Ker se je g. dr. Rosina definitivno odpovedal kandidaturi, je ta brzojavka le beganje volivcev. Kakor razvidimo tudi iz »Domovine«, bi nekateri v Ormožu radi, naj bi v tem okraju volili posestnika Ivana Kočevarja iz Središča. — Koliko je g. Kočevar zaslužen in delaven pri narodnem delu in v koliko je sposoben in nadarjen za tako važen posel, nam ni znano, »Domovina« pa tudi ne pove.

Deželni poslanec Božič se je z Vipavskega preselil v Gerovo pri Cubru. V hotelu »Adria« v Vipavi so mu priredili odhodnico.

Nemška kandidata za mariborsko okolico sta inspektor posestva grofa Merana Hermann in neki Binder. Slovenski možje, navdušeno v boj za slovenska kandidata Robiča in Roškarja!

Politika proste roke. Pri zborovanju kmetiškega in političnega društva v Šmarju pri Jelšah, pri katerem je govoril dr. Dečko, se je sklenilo prepustiti bodočim slovenskim poslancem v štajerskem deželnem zboru popolnoma proste roke, da sami sklenejo, da li kaže vstopiti v deželni zbor ali pa še tudi zanaprej ostati v abstinenci.

Iz Beljaka se poroča, da so se Nemci za četrto volivno kurijo med seboj skregali. Vsenemci kandidirajo v tej skupini trgovskega agenta Kellnerja, Steinwenderjevi pristaši župana Scholza. Soc. demokrati so postavili za kandidata svojega vodjo Nieseja.

Slovenska zmaga na Štajerskem. V Murskem vrhu pri Sv. Juriju ob Ščavnici so bile nedavno občinske volitve. Županom je bil izvoljen slov. posestnik Križan; prej je županil nemškutar.

Politika mej dijaki. Na Dunaju se je vršil včeraj shod slovenskih vseučiliščnikov, ki so zavrgli dosedanjo taktiko Slovencev ter zahtevali, da se izvede organizacija na napredno-demokraški podlagi.

Iz akademičnega društva „Slovenija“. Oklic društva »Slovenije« je zaplenila akademična oblast.

Cigan Held na begu iz ječe. Cigan Gašpar Held, star 30-let, ki je bil zaradi umora svojega tasta obsojen na smrt, a ga je cesar pomilostil in bi moral biti zaprt do svoje smrti, skočil je 23. t. m. zjutraj z zidu jetnišnice v Gradišču visokega 30 *m*. Held zlomil si je desno nogo in se sploh hudo poškodoval. Ne ve se pa, ali je hotel vbežati ali se usmrtiti.

Zupanove orglje. S Štajerskega se nam poroča: Tvrdka za izdelovanje orgelj brata Zupan v Kamnigorici na Gorenjskem je napravila za župnijsko cerkev Šmartno pri Gornjemgradu prav dobre orglje z močnim, prijetnim glasom in se zatorej velečastitim cerkvenim predstojništvom toplo priporoča.

Konkurz. V Ptuju je napovedal konkurz sobni slikar Sorko. Oskrbnikom mase je izbran dr. Jurtela.

Na nemškem ženskem učiteljišču v Mariboru se je vpisalo okrog 50 učenk;

profesorji so nastavljeni večjidel iz ondotne gimnazije in realke.

Predrzen tat. V nedeljo zjutraj šel je neki uslužbenec južne železnice v Trstu mimo nekega skladišča. Ko zasliši v skladišču ropot, stopi na vrata ter vpraša, kdo da se nahaja notri. V tem hipu pa priskoči k njemu neznan človek, ga zgrabi za vrat ter mu hoče zamašiti usta, kar pa se mu ni posrečilo. Napadeni uslužbenec začne klicati na pomoč. Ko se napadalec in napadenec borita in sta v borbi padla obadva na tla, se tam valjala in pestila, priteče neki drugi železnični uslužbenec in pomaga napadalca ukrotiti. Peljala sta ga k policijskemu oddelku. Tu so preiskali napadalca in našli pri njem 10 metrov fine jute, katero je ukradel v skladišču.

Nesreča ali samomor. Včeraj zjutraj okolu 5. ure so našli mrtvo gospo Alojzijo Abbondano v ulici Cecilija štev. 4 v Trstu na terasi tik pred hišo. Istodobno so opazili, da je bilo odprto okno njene spalnice. Truplo je bilo še gorko. Ne ve se, je-li nesrečnica padla skozi okno, ali pa se je zgodil samomor. Abbondano je bila stara 73 let in že dolgo časa bolehala za neko neozdravljivo boleznijo.

Med Lloydovim vodstvom in kurilci te družbe so v Trstu zopet nastala navskrižja radi ukrcavanja slednjih. Kurilci zahtevajo, naj družba jemlje v službo tiste kurilce, ki prihajajo na vrsto, po redu kakor so ga določili kurilci sami; vodstvo Lloyda pa zahteva, naj se mu dajo liste vseh neukrcanih kurilcev, izmed katerih bo samo izbiralo one, ki se imajo ukrcati. Kurilci so imeli shod in zahtevajo odgovor tekom 24 ur.

Smrt v Soči. — V petek zvečer sta videla dva dečka, ki sta šla po mostu od Zagrada proti Gradišču, da je neka mlada pa revno oblečena ženska skočila z mosta v Sočo, ter zginula v valovih.

Lov na stenice. — V ponedeljek zvečer zapazili so neki ljudje dim, ki je prodiral skozi okna starih zaporov pri sv. Antonu v Trstu. Mislili so, da gori. Zaradi tega pripeljali so se tje tudi ognjegasci. Ali ko so odprli vrata, prepričali so se, da je provzročevalo dim žveplo, ki je bilo zažgano v namen, da pokonča stenice in razno drugo golazen, nahajočo se v starih zaporih.

Pri občinskih volitvah v Gradcu postavi tudi krščanska ljudska stranka kandidate.

Trst brez vode. Včeraj je počila v Trstu vodovodna cev. Ob 10. uri je bil Trst brez vode. Kuharice niso imele vode za kuhanje. Do večera vodovod še ni bil popravljen.

Učiteljska služba. Na enorazrednici v Naraplah pri Ptuju je z Velikonočjo 1903 popolniti mesto šolskega vodje in učitelja z dohodki po III. krajnem razredu.

Primorska v državnem proračunu. Za Primorje so med drugimi postavke: Za ustanovitev policij. komisarijata v Pulju 5558 K; preselitev v novo poslopje policij. ravnateljstva v Trstu 23 200 K; novo poslopje za policijsko ravnateljstvo 107.000 K; za gradnjo ceste iz Kneže do državne ceste po idrijski dolini 16.200 K; uravnava koroške državne ceste pri Podselu 15 000 K; uravnava državne ceste blizu Lovrana 4000 kron; za gradnjo ceste med Barbanom in Labinjem 20.000 K; za uravnavo istrske državne ceste 42.000 K; za dozidanje ceste po lijaški dolini 5000; gradnja železnega mostu preko Soče blizu Gorice 130 000; za gradnjo ceste po braniški dolini 14 600; preložitev državne ceste med Kobaridom in Trnovim 50 000; poprava državne ceste po idrijski dolini med Ušnikom in Čeginom 20,000; za gradnjo ceste po dolini Bača od Hudejužne preko Podbrda do kranjske meje 20 000; za gradnjo ceste Vozila-Sušnjevica 5000; uravnava koroške državne ceste pri Morski 12.000 K; nakup hiše za okraj. glavarstvo v Pulju 100 000 K; gradnja namestništvene palače v Trstu 150.000. Tržaški observatorij 26.000 K. Potrebščine verskega zaklada: izdatki zaklada v Trstu 174,100; v Gorici 274 800, prinosi za gradnje, poprave in notranja oprema 1700. Za srednje šole 6910; za ljudske šole 1000; za povzdigo ljudskega šolstva 6000; prinosi za ljudske in meščanske 8093; za gradnjo mola pri Sv. Savi 29.000; za pristanišče v Lovranu (3. obrok) 9000; za dela v tržaški luki 1 milijon kron. Za c. k. skladišča v Trstu 1 milijon 15 150 K; povečanje istih 555.700 K. Subvencija avstr. Lloydu 8,120.000 K.

Slovenci v Ameriki. Koncem m. m. se je naših rojakov veliko odpeljalo proti stari deželi. G. Anton Sukle je najel dve kari od Pueblo do New Yorka, — Poročil se je v Pueblu g. Peter Popovič z Drage z gospico Frančiško Smrekar. — V Laurium, Mich. Mich., je 17. m. m. po kratki bolezni umrl rojak J. Flek. Pokojnik je pred več leti prišel v Ameriko. Doma je iz Doblica pri Črnomlju na Dolenjskem. V Ameriki zapušča ženo in petero otrok. Ranjki je spadal k društvu sv. Jožefa. — V Braddocku, Pa. se je zadnji teden ponesrečil Ivan Mavretič. Padel je iz poulične kare ter se hudo poškodoval na levem očesu. — Ponesrečil se je pri delu Ign. Bergar zadnji teden. Zlomil si je roko in se hudo ranil na glavi. Zdaj leži v bošnilnici Silver Cross.

Ljubljanske novice.

Predavanje v „Kat. domu“ včeraj je bilo jako dobro obiskano. Dr. Krek je opisoval dobre in slabe strani človeškega srca, kakor nam jih kaže sveto pismo starega zakona. Duhovito je primerjal nazore svetopisemskih liberalcev z današnjim materializmom, kazal na to, kako je bila nasladnost bogatinov tudi v onih časih vselej združena tudi s tlačenjem revežev in z izkoriščevanjem sužnjev. Pa vsikdar je bila božja milost večja, nego ljudska slabost. Tako nam zgodbe starega zakona kažejo pot, po kateri imajo hoditi tudi sedanji narodi. V društvih naj se skupno pod nadzorstvom čita sveto pismo. V to naj se določi nekaj časa in dobili bomo mož, ki bodo kot skala stali za sveto stvar.

Nov meščan. V včerajšnji tajni seji občinskega sveta ljubljanskega se je izvoščku gosp. Ivanu Jurjevcu podelilo meščanstvo.

Šolska vest. Prošnja učiteljice gdč. Bo žene Srnčeve za stalno nameščenje včeraj ni bila v občinskem svetu sprejeta, ker dotično mesto ni še sistemizirano.

Žalosten konec nesreče na Dolenjski cesti. Franc Jakič, prevžitkar, star 77 let, iz Strahomera, ki je v ponedeljek na Dolenjski cesti padel z voza in se na glavi hudo pobil, je danes ponoči v bolnici, kamor so ga bili z rešilnim vozom pripeljali, umrl.

Cigani „pri angelju“. Danes dopoludne prišla sta v gostilno „pri angelju“ v Kolodvorskih ulicah št. 7 cigan Matija Boj in ciganka Karolina Boj iz Ljubnega v celjskem okraju in sta si naročila vrček piva. Cigan se je koj usedel h glasovirju in začel igrati, ciganka pa se je mej tem pomenkovala z natakarico Ano Dvornikovo, kateri je obljubila, da jej bode nekaj povedala, če se zaveže, da bode molčala in če jej bode dala stare obleke. Na to je ciganka zasukala pogovor na denar in vprašala natakarico, če ima kaj srebrnega denarja iz leta 1896 in ogrsko krono, katerega bi ona zamenjala. Natakarica je razsipala denar na mizo in gledala letnico na denarju, ciganka pa je stala poleg nje in kakikrat s prstom pokazala na denar, češ, ta bo morda imel ogrsko krono. Cigan je mej tem vedno igral na glasovir. Ker ni ciganka dobila zaželenega denarja, je plačala vrček pive in na to s ciganom, ki je baje njen mož, odšla. Pozneje natakarica preštela denar, katerega je bila pokazala ciganki, in opazila je, da jej manjka 6 kron. Obvestila je o tem policaja, ki je cigana in ciganko zasledoval in ju prijel, ko sta ravno hotela oditi z mesta. Ciganka je natakarici Ani Dvornik ponujala na prodaj otročjo obleko, katero je gotovo kje ukradla. Brez dvoma je ta ciganska družica še kje drugod kako jednako šalo izvršila.

Okradena mesarica. Mesarici Katarini Zan na Radeckega cesti štev. 14 je bil v Ribjih ulicah ukraden zeleno pobarvan dvokolesni voziček.

Iz boinice. Lucija Sterle, 43 let stara posestnica v Sodražici v kočevskem okraju, se je dné 20. t. m. na vežnem pragu spodtaknila in padla ter si zlomila desno nogo nad kolenom. — V bolnico so pripeljali danes posestnika Jerneja Fajferja iz Hrastja v kranjskem okraju, katerega je včeraj zvečer njegov konj vdaril s kopitom v levo nogo in mu jo v kolenu zlomil.

Zgubljeno. Na Pogačarjevem trgu je bil danes dopoludne zgubljen črn na pol svilnat dežnik.

Nesreča na paši. Anton Zabukovec, 5 let star, sin posestnice v Skofeljci, je včeraj popoludne v družbi svoje 9letne sestre pasel na travniku živino. Otroci so si zakurili in se greli pri ognju. Pri tem se je Antonu Zabukovcu vnela obleka na životu in začela goreti. Deček se je bil hudo opekel. Pripeljali so ga v bolnico, kjer pa je ponoči umrl.

Na cesti oslabela. Marjeta Zagar, 69 let stara beračica iz Zg. Gameljnov, se je včeraj popoludne na Zaloški cesti vsled slabosti zgrudila na tla. Policaj jo je pobral in spravil v deželno bolnico.

V Ameriko. Danes po noči je odpotovalo od tukaj 229 oseb v Ameriko. Policaj je včeraj na južnem kolodvoru prijel nekega fanta, ki jo je hotel popihati v Ameriko, ne da bi zadostil vojaški dolžnosti.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Prvič v sezoni pela se je sinoči Smetanova »Prodana nevesta«. Nastopile so novo nastavljene moči, a reči moramo, da slavna intendanca ni bila letos tako srečna, kakor prejšnja leta.

Janko — gospod Karol Stepanek nastopil je kot gost, a nas ni povse zadovoljil. Igra precej dobro, a glas ima prešibek, posebno mu manjka pa višine, kajti že ga mu ostane popolnoma v grlu. Marinko pela in igrala je g. Prochazka prav dobro. Njen glas ni močan, a se ga vendar lahko posluša.

Ljudmilo pela je g. Glivarčeva. (Masko imela je premlado.) Glas ima krepak, samo kadar pride iz nižine v višino, skoro vselej malce »kiksne« in premeni barvo.

Krušino pel je gosp. Kral dobro. Samo to nas je motilo, ker so se večkrat čuli »nosni« glasovi — ali po domače rečeno, »pel je skozi nos«. Gospod Hašler je Vaška precej dobro pel, a ga je vendar nekoliko pretiraval. — Kecala je dobro igral gospod Aschenbrenner, ne pa pel. — Najbolje se je izvajal sekstet, kjer se je posebno odlikoval gosp. Štamcar.

Zbor je prav dobro pel — izvzemši par točk. Če primerjamo letošnjo opero z lansko in predlansko — moramo priznati, da je veliko slabeji. Občinstvo je ploskalo nekaterim pevcem in pevkam, a slišalo se je vmes tudi sikanje. Gledišče je bilo popolnoma zasedeno do zadnjega kotička. — Ljudstvo stori letos svojo dolžnost, naj jo potem še slavna intendanca in pa cenjeni gospodje in gospice člani slov. gledališča. V četrtek zopet pojo prekrasno »Prodano nevesto«. Sodeluje isto osebje, ki je v tej operi včeraj nastopilo.

„Geschichte der k. k. Staats-Oberrealschule in Laibach“. duhovnik prvi ravnatelj.

Iz te skrbno sestavljene zgodovine, ki jo je spisal profesor na tem zavodu dr. Jos. Binder, povzamemo — vsekako v znamenje apologetike — samo to, da je bil prvi direktor ljubljanske realke duhovnik Mihael Peternel.

Ta Peternel pa je bil čudovit mož. Samouk se je izuril v polihistorija in politehnika in ni ga bilo v tistih časih tehničnega podjetja, pri katerem ne bi bili vsaj za svet vprašali Peternela. — Rodil se je l. 1808 na Lanišču v občini Nova Oselica, šolal najprej v Idriji 1818—1821), potem v Gorici (1822), kjer je započel tudi gimnazijske študije, katere je 1823 nadaljeval v Celovcu in dovršil v Ljubljani (1824—1829). V takozvani ‚filozofiji‘ (sedanji 7. in 8. gimnazijski razred) se je na ljubljanskem liceju že takrat posebno odlikoval kot matematik in prirodoslovec. Dijaku še mu je profesor Schulz zaupal častno nalogo, da je pregledal skupno s Fr. Močnikom njegovo izdajo Vegovih logaritmov, če je brez napak in pogreškov. V letih 1831—1835 je Peternel dovršil bogoslovje in bil dva meseca po svojem mašniškem posvečenju poslan na Dobrovo pri Ljubljani za subsidiarja. — Potem je služboval kot kaplan v Moravčah do 1839, v Poljanah nad Škofjo Loko do 1843, v Smartnem pod Smarno goro do 1850, in končno v Vodicah. — Kot kapelana vodiškega pa so ga pozvali na novoustanovljeno realko za direktorja, kajti znana je bila po vsej deželi njegova učenost v realiških vedah.

Do leta 1860 je Peternel vodil zavod in pisatelj zgodovine sam pravi, da tedaj pač ni bilo nikogar, ki bi bil zamogel mlademu ustavu uspešneje pomagati na noge nego baš Peternel. Podvojil je — pravi dr. Binder — tedaj svojo pridnost, poglobil svojo iznajdljivost — vse je nosil sam na svojih ramah, in z veseljem, samo da je zavod procvital.

Leta 1860 je rektorat prevzel Moravec R. Schnedar, toda Peternel je ostal na zavodu profesor do leta 1874.

Veliko je žrtvoval za realko duhovnik Peternel — sklepa dr. Binder njegov kratko očrtani življenjepis — toda hvaležnosti ni žel zato. No tako se godi šolniku-duhovniku še dandanes in povsod!

Izpred sodišča.

Porotne obravnave se pričnó 1. decembra. Imenik izžrebanih porotnikov priobčimo jutri.

Kdor išče, najde, tako bi se lahko reklo telesno poškodovanemu Janezu Velikanji, ki je dne 5. maja t. l. v Lužarjevi hiši zbrane fante na razne načine izzival; posebno pa je imel na piki Franceta Žargarja, delavca v Spod. Bitnjah, s katerim je pričel pravcati prepir. To se je pa drugim fantom vender le malo preveč zazdelo, prijeli so sitneža Velikanjo in ga iztirali iz hiše. Med tem pa, ko so ga fantje držali, zasklelo ga je na desnem plečetu in kmalu se je pokazalo, da ga je nekdo z nožem nevarno ranil. Sum je letel na Franceta Žargarja, da je on storilec, to tem bolje, ker se je malo prej z Velikanjo prepiral. Pri razpravi je kot priča zaslišani France Oman obstal, da je on pravi storilec, ne pa zatoženi France Žargar, kajti on je bil tisti, ki je Velikanjo z nožem v hrbet sunil. Vsled te izjave je sodišče Žargarja od zatožbe oprostilo.

Puška ni za otroke, to bi bil moral vedeti Jože Korče, gozdar v Zalogu, in vendar je navadno puško puščal v sobi obešeno na klinu. Dne 14. sept. t. l. snel je njegov sin puško s klina in igraje pomeril na 5 letno Barbko Rupnik ter sprožil. Ker je bila puška nabita, poči strel in mala Barbika se zgrudi zadeta na tla. Zaradi te malomarnosti je sodišče obsodilo očeta Jožefa Korčeta na 6 tednov strogega zapora, poostrenega z 1 postom vsakih 14 dni.

5 voz kamenja sta vzela brata Janez in France Bergoč, posestnika sina v Kleniku. Naložila sta ga bila blizu ograje Marijane Smerdel na voz in ga speljala k svojemu očetu, da bi ga rabil za zidanje. Zagovarjata se, da nista vedela, da je kamenje last Marijane Smerdel; priče pa nasprotno potrdijo, in ena priča je pri nakladanju druzega voza še zaupila proti obdolžencema: Vama bo že dal Smerdel, ker njegovo kamenje jemljeta! Vrednost vzetega kamenja znaša približno 20 K. Sodišče je oba obdolženca krivima spoznalo in ju obsodilo vsakega na tri tedne ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Morsko roparstvo na Rdečem morju narašča neprestano. Nedavno je bilo oropanih nekaj italijanskih državljanov iz Eritreje. Dve italijanski topnjači sti zasledovali roparje in streljali nanje. Od italijanske strani so storjeni energični koraki na turški vladi. — V pokoj je stopil zagrebški vseučiliški profesoč Natko Nodilo. — Radi češplje ustreljena. V Berolinu je nekemu branjevcu 7letna deklica ukradla češpljo. Branjevec je letel za deklico in nanjo streljal. Deklica je bila smrtno ranjena. Razjarjena množica je demolirala dotičnega branjevca prodajalnico. — Kako revidirati posojilnice? Kakor smo že sporočili, je sklenil češki dež. odbor, da bo dal revidirati vse posojilnice v deželi. A kako to storiti? »Čas« pravi, da če bo šla samo komisija po deželi, ne bo našla pogreškov; treba bi bilo nastaviti k vsaki posojilnici posebnega dežel. revizorja. Drugi list pristavlja k temu: Kaj pa, če se še ta z drugimi zmeni, da kradejo potem vsi skup? Zoper to pa ni zdravila! — Benetke v nevarnosti. Nove preiskave v palači dožev so pokazale, da je tudi ta sijajni spomenik beneške slave v veliki nevarnosti. Posebno vzhodni del proti Rivi grozi, da se podere. Stavbeniki premišljujejo, kako bi se rešila ta krasna palača.

Lah otrovan z mačkom. Fr. Troletti v Bresciji v Italiji je bil poseben ljubitelj mačje pečenke. Te dni ni ujel nobenega živega mačka, pač pa je našel na cesti nekega mrtvega mačka. Zadovoljil se je s tem. Nesel je mačka domov, odrl ga, skuhal in pojedel. Skoro na to je začutil strašne bolečine. V par trenotkih je bil Troletti mrtev. Pojedel je otrovanega mačka.

Žrtva domišljije. Neki gospod v Clevelandu v Ameriki je nekega jutra strahoma opazil, da ni nikjer njegovih umetnih zob. Takoj si je mislil, da je zobe pogoltnil, in res pričel ga je skoro na to silno boleti želodec. Šel je k zdravniku, ki je bitro odredil operacijo. Mej operacijo je bolnik umrl, a v želodcu — ni bilo zob. Njegova hišina jih je našla skoro na to za posteljo.

Žrtva svojega poklica. V Goldfieldu, Colo, je 22. m. m. ponočni čuvaj zasačil tatu v lekarni. Ropar je bil vešč svojega orožja, ustrelil je čuvaja dvakrat v srce in enkrat skozi usta. — V Denveru je ropar v Elyria na poštnem uradu razdjal denarno shrambo ter vzel 150 000 dolarjev.

Predsednik Roosvelt je več dobil pri zadnjem ponesrečenju nego smo sprva čuli. V soboto so mu vnovič morali do kosti vrezati, ter očistiti že natrohneto kost.

„Svoboda“ v Ameriki. Iz Canon City Colo javljajo 21. sept.: Čuvaji v državni ječi so se preveč zanimali za politiko, nekateri za Stimsona drugi za Ormana. Ker je Stimson nominiran kandidatom za governerja, čuvaji zgubljajo službe. V soboto jih je bilo 12 odpuščenih!

Moč mravlje. Mravlja vleče lahko naprej stvar, ki je 60krat večja kot ona. To je ravno tako, kakor bi mož, ki je 150 funtov težak, vlekel 9000 funtov ali 90 stotov.

Predrzni tatovi. V uradu kneza Colonna v Rimu se je zgodila predrzna tatvina. Tatovom se je posrečilo, da se je en član

tatinske družbe priplazil v urad in se pustil v urad zapreti. Ko je bil sam v uradu, je za svoje tovariše vse lepo pripravil, odprl vrata in zjutraj je šel moško po stopnjicah, da s ponarejenim ključem odpre tudi hišna vrata. Takoj so njegovi tovariši pripeljali na dvorišče voz in naložili nanj knezovo blagajnico s 13.000 franki. Portir je slišal ropot ter vprašal, kaj je. Tatovi so mu odgovorili, da peljejo na knezovo povelje nekaj na kolodvor, in portir je v svoji sobi zopet mirno zaspal. Tatovi so brez vseh ovir izvršili tatvino. — Na nekak sličen način se je pred leti izvršila tatvina tudi pri Perdanu v Ljubljani. Tatovi so odprli Perdanovo prodajalnico in pred očmi policije naklada li na voz češ, da so branjevci z dežele in da kupljeno blago peljejo domov.

Narodno gospodarstvo.

Varstvo avstrijskih znamk na Kitajskem.

Da se odpomore nedostatkom glede varstva avstrijskih znamk na Kitajskem, je c. k. trgovinsko ministrstvo ukrenilo, da se, še predno se na Kitajskem postavno uredi varstvo znamk oziroma dokler varstvo znamk našim državljanom ni po pogodbenem potu zagotovljeno, naše znamke vsaj faktično varujejo proti ponarejevanju po kitajskih ponarejevalcih. V zmislu te odredbe bo c. in k. generalni konzulat v Shanghai-ju našim industrijalcem in eksporterjem, ki bi se imeli pritožiti o kaki ponaredbi svojih znamk po kitajskih podanikih, pomagal s posredovanjem v za to glede na kakovost ponaredbe in na važnost posamezne zadeve prikladnih primerih. V ta namen mora dotičnik, ki prosi c. in k. generalni konzulat za posredovanje, donesti dokaz, da je njegova znamka po tukajšnjih postavah varovana, na ta način, da konzulatu kot pripomoček na njega nadaljne korake da na razpolago s kolekom 1 K opremljen, pri krajevni pristojni trgovski in obrtniški zbornici izgotovljen in po nje posredovanju pri trgovinskem ministrstvu overovljen izpisek iz znamčnega registra. Ta izpisek ima obsegati iztis varovane znamke. Na ta način se je nekaterim konzularnim zastopništvom na Kitajskem že v nekaterih primerih posrečilo, da so pri kitajskih provincijalnih oblastih dosegla uspešne prepovedi ponaredb gotovih posameznih znamk in da so bili ponarejalci kaznovani tudi po mešanih sodnih dvorih v odprtih kitajskih trgovskih pristaniščih in sicer med drugim tudi v enem primeru, ko je šlo za zasledovanje ponaredb znamk nekega avstrijskega industrijalca. Možnost po tem potu še pred postavno in pogodbeno ureditvijo varstva znamk na Kitajskem doseči vsaj deloma uspešno faktično varstvo dragocenih znamk, je za industrijalne in trgovske kroge, udeležene pri trgovini na Kitajskem tem večje važnosti, ker vsi prbmetnih razmer na Kitajskem izpričujejo, da so v tamošnjem prometu blagovna znamenja in oprema blaga posebnega pomena, ker kitajski konsument gleda pri nakupu le na znamko.

Društva.

(Društvo za varstvo živali) ima dne 23. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v hotelu pri Maliču (zimski salon) prvo glavno zborovanje v svrho ustanovitve društva za Kranjsko in odborove volitve. Želi se, da se prijatelji živali mnogobrojno udeleže.

Darovi.

Za zavod sv. Nikolaja v Trstu: Ivanka Ivančič posnemaje č. č. duhovščino 1 K, Cesarik Fran župnik v Zagradu 2 K, županstvo Lokev na Krasu 50 K, Vujkovič M. Rakovica 4 K, dekan v Crničah 6 K, Trece M. župnik v Belvonah: »Mali dar na Vaš altar!« — 4 K, Podboj I. župnik Planina 2 K, Svegel P. župnik v Mavražu 5 K. Grča Blaž župnik v Sempasu, Kesnar A. župnik Prevaljah 10 K, Keker I. duh. uprav. z vsklikom: Bog blagoslovi zavod sv. Nikolaja, ki tako blagodejno deluje in oskrbuje zapuščene sirote mladenke! 5 K, Mikš župnik na Trsteniku 2 K, I. Selih župnik pri sv. Kunigundi — Štajersko 6 K, K. Treska kaplan Pišece nabral v veseli družbi 8 K, I. Kuret kurat Topolovac — Istra 3 K, V. Serajnik provizor v Tinjah 10 K, Debeljak Cajnko Varaždin 2 K, Cizej Fr. župnik Šmartin Velenje 2 K, Peternel I. dek. v Kobaridu 2 K, Jenko Simon dek. v Žabnicah 5 K, župnija na Vratih 3·20 K, Laznik Ig. župnik v Polhovem Gradcu 5 K, Menhart J. župnik Velikanedelja Stajer. 1 K, Lovšin A. župnik v Dobrovi 4 K, Regen I. župnik na Uncu 10 K, Sturm Ant. župnik na Brdi (Hermagor) Koroš. 3 K, Erzar M. dek. v Semiču 10 K, Logar Rajko župnik Pregarje (Istra) 3 K, Korošak I. kap. v Lučah — Stajersko 2 K, Meško Davorin župnik pri Kapeli »Želi blagoslov Božji!« 5 K, Abram Filip vik. v Pliskovici 3 K, Pristav v St. Vidu 2 K, Kurinčič I. kurat v Medani, Rebot Franjo kap. v Postojini: Da vrlim slovenskim dekletom obvarjete čast in poštenje, podpiraj Vas Bog! 3 K, Karabajc A. pensionat Bruck a/M 3 K, Plesečnik Gregor župnik na Frankolovem 1 K, Pečnik I. župnik v Podgorju 2 K, Učnik M. župnik v Doliču 5 K, Cebular Fr. kanonik Občina: »Nakloni Bog na prošnjo sv. Nikolaja mnogo dobrotnikov!« 12 K, Župančič I. župnik Smihel pri Žuženberku 2 K, Volk Amalija v Podgradu (Istra) 4 K, P . . . 10 K, Klodič Matilda plm. Sablodoski Gradiška 5 K, Pirc Sales Sv. Pavel Koroško 2 K, Benedičar I. Smarjeta Dolenjska 2 K, Schmid M. v Solčavi župnik 10 K, Vrhovnik I. župnik v Ljubljani s prislovom: »Iskreno častitajoč k jutrajšnemu dnevu, Bog blagoslovi Vaše plemenito delo!« Dimnik Anica Trbovlje 4 K, uredništvo »Slovenca« (zbirka) 4 K, Abram I. vikar Trenta 10 K, dr. Pipuš odvetnik Maribor 2 K, Janžekovič Vid kaplan pri sv. Miklavžu 2 K, Penko Fr. v Lipici 3 K, Sijanec A. kap., Dovnik F. dek. v Gornjem Gradu 5 K, Volbenk Serajnik Tinje Koroš. 5 K, Červ F. vik. Grahovo (Tolminsko) 10 K, Cigon vik. Vojščica: »Mali dar za blagi namen slovenskega in velekoristnega zavoda!« Jareninska dekleta v Jarenini Stajersko nabrale 10 K. Ker se niso mogli udeležiti veselice, poslali č. gg.: H. Bartol 2 K, K. Stoka 5 K, Ponikvar 2 K, Gulič 5 K, Legat c. kr. kaplan v Sežani 5 K, županstvo Trnovo Notranjsko 40 K, Benigar Filipan 4 K, Renko F. v Brezovici 5 K, Tavčar I. župnik na Dobravi Javornik 5 K, gospa E. Campa 4 K Trst.

Telefonska in brzojavna poročila.

Borba mej Čehi in Nemci. — Körberjevo stališče omajano.

Dunaj, 22. oktobra. (C. B.) Mej interpelacijami, ki so bile vložene v današnji seji, se nahaja ena glede prenapolnjenja dunajske tehniške visoke šole, dalje glede burnih prizorov pri volitvi predsednika v olomuški trgovski in obrtni zbornici; češki poslanci so interpelirali glede potrditve izvolitve predsednika te zbornice. Slednjič je poslanec Haase interpeliral radi dovolitve poljske krščansko socialne slavnosti povodom Grunwaldove slavnosti v Bielici. — Zbornica nato nadaljuje razpravo o nujnem predlogu poslanca Hrubega glede jezikovnih razmer v Šleziji. Hofmann izjavlja, da se Čehom ne gre za enakopravnost, marveč bi le radi izgnali nemške uradnike iz Šlezije in prišli ondi do gospodstva. Za njim je govoril Dyk, katerega so pa v enomer motili socialni demokrati in nemški nacionalci ter Čehi, ki so mu očitali, da je dunajske Čehe prodal krščanskim socialcem, da bi glasovali z njimi pri volitvah. Nato je bila razprava zaključena.

Dunaj, 22. oktobra. (C. B.) Glavnim progovornikom je bil izvoljen posl. Lindner, proti pa Daszynski, ki je izjavljal, da narodnostna borba ne bo prej končana, dokler se ne odpravijo volivni privilegiji. Za njim govori Sehnal češki, kar razburja vsenemce, posebno poslance Glöcknerja, Schönererja in Bergerja, ki kriče, da si kaj takega ne dovoljujejo.. Čehe naženo z ušivci. Radi nastalega nemira podpredsednik Kaiser prekine sejo. Po otvoritvi graja Bergerja. Sehnal zopet govori češki in konča mej živahnim odobravanjem čeških poslancev. Za njim govori Hruban.

Dunaj, 22. okt. V današnji seji je prišlo med Čehi in Nemci do burnih prizorov, in le posredovanje zmernejših čeških poslancev je preprečilo pretep. Govor Dykov je motil Eldersch z medklici in mu očital, da je kot Čeh pomagal dunajskim krščanskim socialcem. Dyk na to replicira ter napada vlado zaradi zistematične germanizacije. Albrecht (nemška ljudska stranka) napada Mladočeha Breznovskega. Med obema pride do hudega prepira. Breznovsky mu kliče: Vi ste od češkega denarja obogateli (Albrecht je tovarnar in ima mnogo čeških delavcev.) Albrecht Breznovskemu: In vas so judje obogatili, vi antisemitje! Breznovsky: Vaša mati še Nemka ni, ampak je Čehinja! Albrecht z vzdignjeno pestjo skoči nad Breznovskega: Vi predrznež! Svoje matere ne pustim napadati! Ona je iz nemške rodbine. Lažnivec, nesramnež! Breznovsky: Da, od češkega denarja ste obogateli! Oba se spopadeta. Udržal ju loči.

Dejansko popravlja češki socialist Sehnal. Nemci vpijejo med njegovim češkim govorom: To ni dejanski popravek, to je govor. Pommer vedno vpije nanj. Vsenemec Berger kliče Čehom: Ušivci! Škandal! Berger predlaga konec seje. Čehi kličejo: To je dejanski popravek! Vsenemci razgrajajo. Schönerer: Predsednik Kaiser se da terorizirati od Čeha! To je češki predsednik! Več čeških poslancev plane nad Bergerja, da ga na mestu kaznujejo za razžaljenja. Ko se pa nasprotniki spoprimejo, jih ločijo zmernejši češki poslanci.

Predsednik prekine sejo za pol ure. Potem pokliče Bergerja k redu. Nemci vpijejo ironično: Slava Kaiser! Schönerer: Zdaj bo pa dobil Leopoldov red! Čehi smejo vse! — Potem govori posl. Hruban. Izjavlja, da so Čehi z ozirom na nemški terorizem prisiljeni k najodločnejšemu odporu.

Dunaj, 22. oktobra. Stališče Koerberjevo je omajano. V merodajnih krogih so mnenja, da je Koerber po nerodnosti razkačil Čehe, katere bi z ozirom na njih prijenljivost morda mogla potolažiti druga oseba. Tudi Poljaki so zoper Koerberja. Danes se je Koerber pogajal s Poljaki.

Dunaj, 22. okt. Stavkujoči dijaki na tehniki izjavljajo, da ne pridejo k predavanju, dokler ne dobe boljših prostorov. Tudi v drž. zboru bo govora o teh razmerah.

Dunaj, 22. okt. Najvišje sodišče je dvignilo suspenzijo poslanca Lupu.

Dunaj, 22. oktobra. Trgovski minister je že potrdil izvolitev predsednika olomuške trgovske in obrtne zbornice. Mej Čehi vlada radi tega veliko ogorčenje.

Budimpešta, 22. oktobra. (C. B.) Finančni minister je predložil danes proračun, ki izkazuje izdatkov kron 1.090,462.670, doh. pa 1.090,936.474 kron, torej 473.804 kron prebitka.

Pariz, 22. okt. (C. B.) „Agence Havas“ objavlja z rezervo poročilo lista „Figaro“, glasom katerega so včeraj zjutraj prijeli anarhista, oboroženega s samokresom, v hipu, ko je hotel preplezati vrtno ograjo pri Elysée-ju. Hotel je napasti predsednika Loubeta.

Praga, 22. okt. Dopolnilne volitve za mestni zastop se vrše 29. t. m. Do kompromisa mej Staro- in Mladočehi ni prišlo.

Praga, 22. okt. Listi pozdravljajo, da je nadvojvoda Franc Karol prestavljen v Prago. Na Hradčane se nadvojvoda preseli koncem novembra.

Petrograd, 22. okt. Burski generali bodo začetkom meseca novembra prišli sem. Ruski car jih bo sprejel v avdijenci.

Dunajska borza

dné 23. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	100 65
Skupni državni dolg v srebru	100 45
Avstrijska zlata renta 4%	120 70
Avstrijska kronska renta 4%	100.15
Ogerska zlata renta 4%	119 80
Ogerska kronska renta 4%	97 45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	15 78
Kreditne delnice, 160 gld.	668·75
London vista	239·15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem drž. velj.	116·90
20 mark	23·40
20 frankov (napoleondor)	19·05½
Italijanski bankovci	95·15
C. kr. cekini	11·33

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
20	9 zveč.	738·0	10·0	sl. jzah.	sk. jasno	0·0
21	7. zjutr.	740·0	7·1	sl. svzh.	dež	
	2. popol.	738·1	10·3	„	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 9·2°, normale 9·5°.

Žitne cene

dné 21. oktobra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7·64	do	7·65
„ „ spomlad	7·60	„	7·61
Rž za jesen	6·82	„	6·83
„ „ spomlad	6·79	„	6·80
Koruza za sept.-oktober	6·95	„	7·—
Oves za jesen	6·67	„	6·68
„ „ pomlad	6·66	„	6·67

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	7·49	„	7·50
Pšenica za april	7·44	„	7·45
Rž za oktober	6·58	„	6·60
Rž za april	6·52	„	6·53
Oves za oktober	6·27	„	6·27
„ „ april	6·34	„	6·35
Koruza za maj (1903)	5·85	„	5·86

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7·75	„	8·20
„ južne žel.	7·10	„	7·85
Rž „ „	6·70	„	6·71
Ječmen „ „	5·90	„	7·25
„ ob Tisi	5·90	„	7·75
Koruza ogerska	7·—	„	6·75
Činkvant „	6·90	„	7·10
Oves srednji	6·55	„	6·75
Fižol	6·—	„	12·—

Koledar

katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1903

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h., po pošti pošiljan 10 h. več.

Vozni red

avstrijskih državnih železnic,

veljaven od 1. oktobra 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednjeevropskem času.** Srednjeevropski čas je kraj nemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyer, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmundena, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genove, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amtstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v *Kamnik.*
„ 2. „ 05 „ *popoldne* „ „
„ 6. „ 50 „ *zvečer* „ „
„ 10. „ 25 „ *ponoči* „ „
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz *Kamnika.*
„ 11. „ 06 „ *dopoldne* „ „
„ 6. „ 10 „ *zvečer* „ „
„ 9. „ 55 „ *ponoči* „ „
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:	*Prihod:*
Ob 7·15 zjutraj	Ob 6·34 zjutraj
„ 2·13 popoldne	„ 12·29 popoldne
„ 6·05 zvečer	„ 6·59 zvečer.

Zahvala. 1205 1—1

Vsem cenjenim prijateljem in znancem, ki so mi med dolgotrajno boleznijo, kakor tudi ob smrti mojega iskrenoljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma, očeta, sina, brata, svaka in strica, blagorodnega gospoda

Ivana Košička

c. kr. poštnega kontrolorja

tako tolažilno lajšali bolest, zlasti c. kr. poštnim in brzojavnim uradnikom in uslužbencem, sl. pevskemu klubu c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev in slavnemu slovenskemu delavskemu pevskemu društvu „Slavec“ za ganljive žalostinke, ter vsem udeležencem, ki so pokojniku s krasnimi venci in mnogobrojnim spremstvom k večnemu počitku izkazali zadnjo čast, izrekam v svojem ter v imenu svojih otrok in ostalih sorodnikov najtoplejšo, najprisrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, dné 20. oktobra 1902.

Josipina Košiček, roj. Bahovec,
vdova po c. kr. poštnem kontrolorju.

Božično darilo!

1135 6

Razvedrilo starim in mladim so:

Gramofoni,

cena od 15 do 125 gld.

Avtomati,

ki se sprožijo z 10 h, gostilničarjem velik dobiček.

Prodaja se tudi na obroke.

Velika zaloga plošč; stare se zamenjajo.

Zahtevajte moj ilustrovani cenik.

RUDOLF WEBER,
urar, v Ljubljani, Stari trg št. 16

Učenca

takoj sprejme trgovec s specerijami v Ljubljani.

Kje, pove upravništvo lista. 1202 3—1

Šivilja in učenka

se takoj sprejme.

Kje, pové upravništvo „Slovenca“. 1201 3—1

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm visok velja gld. 65.—
drugi 150 „ „ „ „ 250.—

pri 1073 12—8

FR. TOMAN-u,
podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

1204 1—1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Le še do sobote, dné 25. oktobra:

Jako zanimive Benetke

s zvonikom sv. Marka, ki se je dné 14. jul. podrl.

Najnovejše so ameriški

mutoskopi.

Žive dostojne podobe.

1. slika: **Amerikanski dvoboj med damami.**
2. „ **Telovadba pri vojakih.**
3. „ **Morske kopeli.**
4. „ **Posebni vlak v Ameriki.**
5. „ **Zasačena tatica.**

Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Dr. Viljem Schweitzer

naznanja, **da je otvoril dné 1. oktobra 1902**

svojo odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem trgu štev. 19
poleg nunske cerkve in „Vzajemnega podpornega društva“.

1126 9

Št. 12.173 1197 3—1

Razpis službe

hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici

v Ljubljani.

Provizorično se odda služba hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani z letno plačo 1600 K poleg prostega stanovanja, kurjave in svečave proti obojestranski polletni odpovedi.

Prositelji za to mesto naj vložé svoje prošnje

do 10. novembra t. l.

pri deželnem odboru Kranjskem.

Razen stanovske sposobnosti je dokazati tudi znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika ter gledé zdravstvenega stanja priložiti zdravniško spričevalo.

Deželni odbor vojvodine kranjske.

V Ljubljani, dné 16. oktobra 1902.

Ravnokar je izšla

Družinska pratika

za leto 1903

Družinska pratika dobivala se bode v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istriji in na Goriškem.

---

524 26

Za ličenje kositernih predmetov, **bronzovo imitacijo, bronziranje kipov iz mavca, bronziranje ograj pri stopnicah,** vse v najfinejši izvršitvi, priporočata se **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 26 11—5

Št. 35.575 1198 3—1

Razglas.

V smislu deželnega zakona s 17. dné junija 1870., št. 21 dež. zak., o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in olepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtne plotove in hišne stene na vrtih, na polji in na travnikih očistiti zaprednih gosenic, mrčesnih jajcev in zapredkov (ličin) in sežgati ali kakor si bodi pokončati nabrana gosenčna gnjezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevji, grmovji in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče,** a najdalje **do 15. maja.**

Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak se morajo ali gosenice obrati od njih ali pa drevesa in veje precej sežgati

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih robéh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah otresati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci), pri oranji ali kopanji zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron in če bi se to ponovilo, do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dné 14. oktobra 1902.

Župan:
Ivan Hribar.

Prosim, gosp. kolesarji, blagovolite čitati!

Vsled proti koncu idoče sezije namenil sem svojo zalogo še ostalih koles znamka „Styria in Helikal“ letošnjih modelov pod svojo ceno izprodati, zatorej je dana slehernemu najugodnejša prilika, si dobro, zanesljivo kolo po nizki ceni pridobiti. Isto velja za šivalne stroje in kolesarske potrebščine, kakor tudi pneumatike. 982 9

Spoštovanjem priporočam

Franc Čuden, trgovec in urar, *Mestni trg.*

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri **žrebanjih,** pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni nasvéti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.** 134 115

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.